

TARBIJAVAILDUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-11593-025
Otsuse kuupäev	6. veebr 2023
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Anastasia Nezgovorova, Kati Karussaar
Tarbija	
Kaupleja	Elektrum Eesti OÜ, 11399985
Tarbija nõue	Kahju hüvitamine või alternatiivselt lepingu tähtaja pikendamine.
Asja läbivaatamise aeg	11. jaan 2023

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. jätta avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Pooled sõlmisid 12. detsembril 2021 elektrienergia müügilepingud 9105787823, 8285800000, 3003587097 ja 1642290817 lepingutes märgitud tarbimiskohtades tarbija sisevõrku elektrienergia müümiseks.

Kauplejast tingitud põhjustel ei esitatud lepingus 3003587097 kokkulepitud tarbimiskohas perioodil veebruar – juuni 2022 tarbitud elektrienergia eest tarbijale igakuiseid arveid. 22. juulil 2022 esitas kaupleja tarbijale arved 300033059479 (veebruar), 300170454209 (märts), 300196211177 (aprill), 300749729992 (mai), 300921645505 (juuni) vastavalt 154.72, 150.08, 131.35, 106.19 ja 79.64 euro tasumiseks maksetähtajaga 8. august 2022.

21. septembril 2022 saatis kaupleja tarbijale maksegraafiku, mille järgi peab tarbija eelnimetatud arvete kogusumma (621,64) tasuma kauplejale üheksa võrdse maksega (69,07) igakuiste arvete tasumiseks ettenähtud tähtpäeval, esimese maksega septembri eest esitatava arve tasumise tähtpäeval. Pooled kinnitasid komisjoni istungil, et tarbija on makseid teinud graafiku järgselt.

Tarbija väidab, et arvete viibimise tõttu ei saanud ta taotleda riigi poolt energiahinna tõusu kompenseerimiseks ettenähtud hüvitist. Kaupleja on lepingu rikkumisega põhjustanud talle olulisi ebamugavusi. Ta on olnud sunnitud saatma kauplejale kirju, millele on saanud vaid automaatvastuseid; klienditelefoni kaudu ühendust kauplejaga ei saa, tagasi ei helistata; teenindussalis võimaldatakse kohtumisi vaid eelbroneeringu alusel; teenindajad ei anna sisulisi vastuseid.

Tarbija nõuab kauplejalt moraalse kahju hüvitamiseks kompensatsiooni. Alternatiivselt soovib tarbija, et kaupleja pikendaks lepingu 3003587097 kestust lepingus ettenähtud tingimustel ühe aasta võrra, so kuni 31. detsembrini 2025.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja möönab, et tarbijaga sõlmitud leping jäi kauplejast tingitud põhjustel õigeaegselt aktiveerimata, kuid see ei mõjutanud elektrienergia müüki. Kaupleja on lepingu aktiveerinud ja esitanud tegelikule tarbimisele vastavad arved. Tarbijale on koostatud maksegraafik; viiviseid tarbijalt nõutud ei ole.

Tarbija on saanud kätte kohaliku omavalitsuse kaudu makstava kompensatsiooni; kaupleja on rikkumise heastanud 7.detsembril 2022 ühekordse kompensatsiooni maksmisega summas 170,95 eurot.

Kaupleja ei soovi lepingu tähtaega pikendada, kuna pole võimalik prognoosida, milline on turu olukord lepingu tähtaja saabumisel, so 31.detsembril 2024.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseseaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõenditest saab järeldada, et tarbija õigussuhe kauplejaga põhineb energiamüügi lepingul (elektrilepingul) VÕS § 208 lg 3 tähenduses.

Elektrituruseaduse (EtS) § 83 järgi kohaldatakse elektrilepingule elektrituruseaduse sätteid; eriseadusega reguleerimata küsimustes kohaldatakse elektrilepingule võlaõigusseaduse sätteid.

Pooled ei vaidle selles, et kaupleja müüs tarbijale lepingu 3003587097 alusel elektrienergiat tarbimiskohas 38ZEE-00465877-X ja vahendas võrguettevõtja nõudeid. Vaidlust ei ole ka selles, et tarbitud energia ja võrguteenuse eest esitatud arvete esitamine viibis 5 kuu kestel, kuid hilisemalt on tarbimisele vastavad arved esitatud, maksete tasumiseks on sõlmitud graafik, mille alusel on tarbija makseid teinud.

Tarbija on esitanud lepingu rikkumisega põhjustatud ebamugavuste kompenseerimise (kahju hüvitamise) nõude ning alternatiivselt lepingu tähtaja pikendamise nõude.

VÕS § 127 järgi on kahju hüvitamise eesmärgiks kahjustatud isiku asetamine olukorda, mis on võimalikult lähedane olukorrale, milles ta oleks olnud, kui kahju hüvitamise kohustuse aluseks olevat asjaolu ei oleks esinenud. Kahju ei kuulu hüvitamisele ulatuses, milles kahju ärahoidmine ei olnud selle kohustuse või sätte eesmärgiks, mille rikkumise tagajärjel kahju hüvitamise kohustus tekkis. Lepingulist kohustust rikkunud lepingupool peab hüvitama üksnes kahju, mida ta nägi rikkumise võimaliku tagajärjena ette või pidi ette nägema lepingu sõlmimise ajal, välja arvatud juhul, kui kahju tekitati tahtlikult või raske hooletuse tõttu.

VÕS § 128 lg 1 järgi võib hüvitamisele kuuluv kahju olla varaline või mittevaraline. Tarbija nõuab kauplejalt mittevaralise kahju hüvitamist. Mittevaraline kahju hõlmab eelkõige kahjustatud isiku füüsilist ja hingelist valu ning kannatusi (VÕS § 128 lg 5).

Komisjoni istungil täpsustas tarbija, et soovib hüvitist summas 500,00 eurot. Tarbija selgitas, et ei soovi esitada tõendeid tehtud kulutuste kohta, vaid soovib saada hüvitist lepingu rikkumisega põhjustatud ebamugavuste eest. Tarbija selgitas, et on pidanud lepingu rikkumise tõttu kulutama palju aega. Kauplejaga ei ole võimalik suhelda sidevahendite kaudu. Kahel korral oli ta sunnitud minema kohale kaupleja teenindussaali, milleks pidi sõitma Käärmust

Tallinnasse (85km). Kaupleja töötajate suhtlus oli tõrjuv; teenindajate perenime talle ei öeldud; lõpuks kaupleja töötaja möönis eksimust ja pakkus kompensatsiooniks 170,00 eurot, millega ta oli nõus. Sellele vaatamata viibis e-arvete vormistamine ja ta pidi andma pangas ise makskorraldusi. Tarbija kinnitas komisjoni istungil, et on kohaliku omavalitsuse kaudu kätte saanud riigipoolse kompensatsiooni ja kaupleja poolt makstud hüvitise. Tarbija heidab kauplejale ette, et maksekorraldus ei ole vormistatud eesti keeles.

Komisjon selgitab, et TKS § 2 lg 1 p 6 ja § 40 lg 3 järgi kuuluvad tarbijavaidluste komisjoni pädevusse tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tulenevate lepinguliste kohustustega seotud vaidlused. VÕS § 134 lg 1 järgi võib lepingust tuleneva kohustuse rikkumise eest mittevavalise kahju hüvitamist nõuda üksnes juhul, kui kohustus oli suunatud mittevavalise huvi järgimisele ning sõltuvalt lepingu sõlmimise või kohustuse rikkumise asjaoludest sai võlgnik aru või pidi aru saama, et kohustuse rikkumine võib põhjustada mittevavalise kahju.

Kõnealusel juhul ei ole rikutud kohustus suunatud mittevavalise huvi järgimisele.

Elektrilepingu esemeks (põhikohustuseks) on elektrienergia müügi tagamine; müüdud energia eest arvete esitamisega realiseerib kaupleja oma õigust saada tasu. Seega ei pidanud kaupleja igakuisele tarbimisperiodile vastavate arvete esitamise kohustuse võtmisel (p 2.1.2.) ette nägema, et arvete esitamata jätmine või esitamisega viivitamine toob tarbijale kaasa füüsilise või hingelise valu või muu mittevavalise kahju. Seetõttu ei ole tarbijal lepingulise kohustuse rikkumisest tulenevat mittevavalise kahju hüvitamise nõuet.

Komisjon peab vajalikuks täiendavalt selgitada mõlemale poolele, et võlasuhte pooled peavad teineteise suhtes käituma lähtudes hea usu põhimõttest (VÕS § 6 lg 1 ja 76 lg 2) ja mõistlikult (VÕS § 7). Lepinguline suhe toimib koostöös, mitte vastasseisus. Komisjon jagab tarbija arusaama selles, et tarbijal on õigus saada selgitusi lepingu täitmisega seotud asjaoludes. Samas ei ole selgituste saamise õigusega hõlmatud kaupleja majandustegevuse ümberkujundamine. Tarbija ei ole tõendanud, et suhtlemine kauplejaga kirjalikus, kirjalikult taasesitatavas või elektroonilises vormis oleks osutunud edutuks (lepingu p 6.7). Kui kaupleja tegevus ei vasta tarbija nõudmistele, on tarbijal võimalik leping üles öelda ja valida endale sobiv lepingupartner.

Komisjon juhib tarbija tähelepanu VÕS §-le 107, mille järgi on lepingulist kohustust rikkunud poolel õigus rikkumine heastada. Kaupleja on rikkumise heastanud, so esitanud tarbimisele vastavad arved ning võimaldanud tarbijal need tasuda mõistliku maksegraafikuga. Kaupleja on lisaks rikkumise kõrvaldamisele maksnud tarbijale ühekordset hüvitist, kompenseerimaks võimaliku varalise kahju (kui riigipoolne hüvitis jäänuks saamata) ja tarbijale põhjustatud täiendava asjaajamise kulu. Komisjoni arvates on tarbijale väljamakstud hüvitis asjaolusid arvestav ja mõistlik.

Kui tarbija leiab, et tal on tekkinud täiendav kahju, on tal õigus seda nõuda lepinguväliseid suhteid käsitatavate normide alusel. Sellise õigussuhte tuvastamine ja nõude hindamine ei kuulu tarbijavaidluste komisjoni pädevusse.

Tarbija alternatiivne nõue on suunatud lepingu muutmisele. Lepinguliste kohustuste vahetust ei ole muutunud; seega ei esine VÕS §-s 97 ettenähtud olukorda. Komisjon selgitab, et lepingu muutmine on õiguspärane ja siduv vaid juhul, kui mõlemad lepingupooled avaldavad selleks ühist tahet. Kaupleja lepingu muutmise ettepanekuga ei nõustunud. Komisjonil ei ole pädevust kauplejale lepingu muutmise kohustust panna.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija nõue ei ole põhjendatud ja tuleb jätta

rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/

Kati Karussaar
/allkirjastatud digitaalselt/